

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Iwoniczu – Zdroju

Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy

Spis treści

1. Podstawa prawna.	str. 3
2. Wstęp.....	str. 4
3. Misja szkoły.....	str. 5
4. Sylwetka absolwenta Szkoły Przysposabiającej do Pracy.	str. 5
5. Diagnoza środowiska.....	str. 6
a. Mocne strony: czynniki chroniące w szkole.....	str. 6
b. Słabe strony, czynniki ryzyka w szkole.....	str. 7
6. Obszary do pracy wychowawczo-profilaktycznej.....	str. 7
7. Cele ogólne.....	str.7
8. Plan działań wychowawczo-profilaktycznych.....	str.8
9. Uczestnicy programu.....	str.12
10. Zasady działalności edukacyjnej, opiekuńczej, wychowawczej i rewalidacyjnej.....	str.12
11. Uwagi do realizacji programu.	str.13
12. Cele szczegółowe.	str.13
13. Najważniejsze działania w pracy wychowawczej.....	str.14
14. Zadania profilaktyczne programu.	str.14
15. Struktura oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych.	str.15
16. Zasady współpracy z samorządami i instytucjami lokalnymi.....	str.18
17. Kalendarz uroczystości szkolnych w Szkole Specjalnej Przysposabiającej do Pracy.	str.18
18. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego.....	str.19

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Iwoniczu – Zdroju
Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r.
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r.
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przystosowującej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. W sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
- Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 22 lipca 2016r.
- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na bieżący rok szkolny.
- Statut Szkoły Specjalnej Przystosowującej do Pracy.

Wstęp

Rolą szkoły dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym jest przygotowanie uczniów do dorosłości, w tym do praktycznego przysposobienia do podjęcia zatrudnienia, dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Szkole Specjalnej Przysposabiającej do Pracy w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Iwoniczu-Zdroju opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści tego programu są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności uwzględnia zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. SOSW i wchodząca w jego skład Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy jest wspólnotą nauczycieli, wychowawców, pracowników obsługi i wychowanków. Wszyscy w niej są jednakowo ważni i ich relacje powinny opierać się na wzajemnym szacunku. Pracownicy szkoły dążą do wytworzenia takiej atmosfery wychowawczej, która da wychowankom poczucie bezpieczeństwa, możliwość odnoszenia sukcesów, a rodzicom świadomość pozytywnej roli szkoły i ośrodka w rozwoju ich dzieci.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkół specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program ten został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wniosków i uwag oraz spostrzeżeń nauczycieli wychowawców, uczniów, rodziców/opiekunów prawnych
- obserwacji i analizy zachowań, wielospecjalistycznych ocen umiejętności uczniów, IPETów
- analizy dokumentacji szkolnej,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora.

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców)
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,
- inne (ważne dla szkoły, wynikające z jej potrzeb, specyfiki).

Misja szkoły

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania kontaktów interpersonalnych z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym, moralnym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom, w tym dostosowanie form i metod pracy do ich indywidualnych możliwości psychofizycznych. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości wobec siebie i innych a także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

Sylwetka absolwenta szkoły przysposabiającej do pracy

Dążeniem szkoły jest przygotowanie uczniów do samodzielnego funkcjonowania ucznia w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

- zna podstawowe zasady współżycia społecznego,
- szanuje siebie i innych,
- posiada umiejętności społeczne pozwalające na nawiązywanie pozytywnych relacji z ludźmi oraz pełnienie ról życiowych odpowiednich do wieku i możliwości psychofizycznych,
- jest otwarty i życzliwy wobec drugiego człowieka,

- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- jest aktywny poznawczo i twórczo,
- podejmuje odpowiedzialne wybory,
- zna, w podstawowym wymiarze, historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- jest samodzielny,
- prawidłowo funkcjonuje w zespole, potrafi współdziałać w grupie,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych,
- prowadzi zdrowy styl życia,
- potrafi nazwać proste stany emocjonalne,
- integruje się z rówieśnikami,
- potrafi organizować swój czas wolny,
- potrafi określić swoje zainteresowania, w tym preferencje zawodowe.

Diagnoza środowiska

W Szkole Specjalnej Przystosobającej do Pracy kształcą się uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz ze sprzężeniami. Pochodzą z środowisk wiejskich i małomiasteczkowych. Oddziały klasowe są niejednorodne ze względu na wiek, płeć, możliwości psychofizyczne, intelektualne oraz poziom uspołecznienia i samodzielności. Zdecydowana większość to mieszkańcy Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego.

Mocne strony - czynniki chroniące w szkole:

- wysoko wykwalifikowana kadra,
- zapobieganie przedwczesnemu wypadaniu uczniów z systemu edukacyjnego,
- współpraca z rodzicami, prawnymi opiekunami i placówkami z których pochodzą dzieci
- przyjazna atmosfera,
- wysoki poziom bezpieczeństwa uczniów,
- współpraca ze środowiskiem lokalnym.

Słabe strony - czynniki ryzyka w szkole:

- absencja uczniów, wagary,
- słabo wyposażone klasopracownie,
- brak dobrego zaplecza sportowego,
- niski poziom odpowiedzialności młodzieży za siebie i otoczenie,
- słaba aktywność społeczna młodzieży,
- agresja fizyczna i słowna,
- akty wandalizmu, kradzieże,
- zagrożenia ze strony sieci i wirtualnej rzeczywistości.

Obszary do pracy wychowawczo-profilaktycznej:

- samodzielność,
- bezpieczeństwo,
- higiena osobista i higiena najbliższego otoczenia,
- nawiązywanie poprawnych relacji z rówieśnikami i dorosłymi, radzenie sobie z trudnymi emocjami, konfliktami,
- zasady i normy moralne na co dzień,
- aktywne spędzanie wolnego czasu,
- rozwijanie umiejętności, zainteresowań i predyspozycji zawodowych, przygotowanie do wejścia na rynek pracy.

Cele ogólne

Podstawowym celem Szkoły Specjalnej Przesposabiającej do Pracy jest działalność dydaktyczna, opiekuńczo-wychowawcza i rewalidacyjna przygotowująca wychowanków do samodzielnego funkcjonowania w grupie rówieśniczej, rodzinie i społeczeństwie.

Celem edukacji osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi jest także efektywne przygotowanie ich do dorosłości, w tym w praktyczne przygotowanie do podjęcia zatrudnienia na otwartym/chronionym rynku pracy oraz utrwalanie i poszerzanie zakresu już zdobytej wiedzy i umiejętności, doskonalenie już posiadanych kompetencji społecznych, zdolności adaptacyjnych i kształcenie nowych umiejętności umożliwiających samodzielne, niezależne funkcjonowanie uczniów w sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej i moralnej.

Plan działań wychowawczo-profilaktycznych.

Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy

Obszar	Zadania	Sposoby realizacji
Organizacja życia w klasie i szkole.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnoza możliwości psychofizycznych uczniów. 2. Rozpoznanie zainteresowań, predyspozycji i uzdolnień podopiecznych. 3. Dokonanie wielospecjalistycznej oceny umiejętności uczniów. 4. Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęć rewalidacyjnych dla uczniów z niepełnosprawnościami. 5. Zapoznanie ze szkołą, jej historią i tradycją. 6. Zapoznanie ze statutem szkoły. 7. Tworzenie zasad pracy w grupie. 8. Integracja zespołu klasowego. 9. Wprowadzenie do edukacji czytelniczej i multimedialnej. 10. Organizacja imprez szkolnych i klasowych. 11. Współpraca ze środowiskiem lokalnym.	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia z wychowawcą, - wywiady środowiskowe, - praca zespołu do spraw organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, - pogadanki, - praca na materiałach typu: ulotki, broszury, foldery, - zajęcia warsztatowe z pedagogiem i psychologiem szkolnym, - spotkania integracyjne - wycieczki, rajdy, itp. - uroczystości szkolne wg harmonogramu, - zajęcia w ramach kół zainteresowań, - zajęcia w Szkolnym Centrum Edukacyjnym, - współpraca z OREW w Rymanowie, - współpraca z warsztatami terapii zajęciowej. - praktyczna integracja z mieszkańcami internatu ZSGH

<p>Rozwój intelektualny i emocjonalny uczniów.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odkrywanie siebie jako osoby dorosłej. 2. Kształtowanie własnej tożsamości. 3. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania i wyrażania uczuć. 4. Uczucie się elementów kultury osobistej – wygląd zewnętrzny, higiena osobista. 5. Doskonalenie umiejętności wyboru odzieży i ubierania się adekwatnego do sytuacji, pogody. 6. Rozumienie własnej niepełnosprawności i ograniczeń z niej wynikających. 7. Posługiwanie się dowodem osobistym, legitymacją szkolną i innymi dokumentami. 8. Doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych. 9. Akceptowanie zmian i szacunek dla własnego ciała. 10. Poszanowanie prawa do intymności. 11. Doskonalenie umiejętności nawiązywania relacji z innymi ludźmi. 12. Uczucie się nawiązywania właściwych relacji z płcią przeciwną: koleżeństwo, przyjaźń, zakochanie, związek. 13. Poznawanie zasad sprawowania opieki nad dzieckiem; rozumienie, co oznacza odpowiedzialne rodzicielstwo. 14. Doskonalenie umiejętności aktywnego udziału w życiu rodziny. 15. Doskonalenie umiejętności oceny własnych kompetencji. 16. Rozwijanie swoich zainteresowań. 17. Uczucie się odróżniania marzeń realnych od nierealnych. 18. Uczucie się odróżniania fikcji od rzeczywistości – świat kina, teatru, literatury, gier komputerowych. 19. Poznawanie własnego regionu, kultury, tradycji regionalnych, organizacji i instytucji działających na danym 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia edukacyjne, - zajęcia psychoedukacyjne, kształtujące umiejętności interpersonalne - prowadzone przez psychologa, pedagoga i innych specjalistów, - wycieczki, ogniska, rajdy, - organizowanie imprez okolicznościowych, - wolontariat, - współpraca z DPS w Iwoniczu, - współpraca z OREW w Rymanowie, - udział w szkolnych i pozaszkolnych: konkursach artystycznych i sportowych. - uroczystości szkolne wg harmonogramu.
---	---	---

	<p>terenie.</p> <p>20. Rozumienie ważnych wydarzeń w rodzinie, miejscu zamieszkania, kraju.</p> <p>21. Uczestniczenie w tych wydarzeniach.</p> <p>22. Uczenie się samodzielnego planowania wydatków i gospodarowania pieniędzmi.</p> <p>23. Doskonalenie umiejętności samodzielnego robienia zakupów i korzystania z punktów usługowych.</p> <p>24. Uczenie się i stosowanie zasad zdrowego stylu życia.</p> <p>25. Rozumienie konieczności wykonywania badań profilaktycznych (badania okresowe, wizyty u stomatologa, urologa, ginekologa).</p> <p>26. Doskonalenie umiejętności korzystania z instrukcji.</p> <p>27. Doskonalenie umiejętności przygotowania posiłków dla siebie i bliskich.</p> <p>28. Uczenie się radzenia sobie z trudnymi emocjami, problemem chorób i śmierci bliskich osób.</p> <p>29. Uczenie się określania planów na przyszłość.</p> <p>30. Poznawanie swoich praw i obowiązków, w tym uprawnień osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>31. Doskonalenie umiejętności organizowania sobie czasu wolnego.</p> <p>32. Rozumienie konieczności budowania wokół siebie kręgu wsparcia – grupy przyjaznych osób (sąsiedzi, dalsza rodzina, rówieśnicy, znajomi, rodzina itd.).</p>	
<p>Rozwój społeczny i moralny</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie poczucia odpowiedzialności i obowiązkowości. 2. Doskonalenie umiejętności poprawnego zachowania się w miejscach publicznych. 3. Doskonalenie umiejętności dokonywania wyborów w różnych sytuacjach życiowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia edukacyjne, - zajęcia psychoedukacyjne, kształtujące umiejętności interpersonalne - prowadzone przez psychologa, pedagoga i innych specjalistów,

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Doskonalenie umiejętności współpracy z innymi osobami. 5. Rozumienie sytuacji utrzymania bliskości lub dystansu w relacjach z innymi. 6. Doskonalenie umiejętności pomagania sobie i innym. 7. Uczucie się wykonywania pracy charytatywnej w ramach wolontariatu. 8. Doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych. 9. Uczucie się radzenia sobie ze stresem. 10. Uczucie się bycia asertywnym. 11. Stosowanie się do zasad <i>savoir-vivre</i> - odpowiednie zachowanie w różnych sytuacjach. 12. Poznawanie zasad bezpieczeństwa w kontaktach z innymi ludźmi, nawiązywanych za pomocą Internetu i innych nowych technologii. 13. Uczucie się orientacji w przestrzeni bliższego i dalszego środowiska. 14. Rozwijanie i doskonalenie umiejętności korzystania z transportu publicznego. 15. Poznawanie dziennych placówek aktywności dla osób dorosłych. 16. Kształtowanie postaw moralnych: <ul style="list-style-type: none"> - odróżnianie dobra od zła, - prawidłowe reagowanie na niewłaściwe zachowania, - obdarzanie szacunkiem oraz niesienie pomocy ludziom starszym i niepełnosprawnym, - wdrażanie do poszanowania pracy swojej i innych, - ukazywanie właściwych wzorców zachowań. - kształtowanie poczucia odpowiedzialności za swoje czyny, przewidywanie skutków i ponoszenie konsekwencji. 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia warsztatowe (w tym integracyjne), - zajęcia świetlicowe, - wycieczki, ogniska, rajdy, - udział w imprezach okolicznościowych, - wolontariat, - współpraca z DPS-ami w Iwoniczu, - współpraca z OREW w Rymanowie, - współpraca z warsztatami terapii zajęciowej, - organizowanie i udział w szkolnych i pozaszkolnych: konkursach artystycznych i sportowych. - udział w uroczystościach szkolnych wg harmonogramu.
--	--	---

<p>Przygotowanie do pełnienia ról zawodowych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznawanie i nazywanie własnych predyspozycji zawodowych. 2. Poznawanie znaczenia pracy w życiu człowieka. 3. Poznawanie zawodów i czynności zawodowych, dokonywanie wyborów zgodnie z preferencjami i możliwościami. 4. Doskonalenie umiejętności posługiwania się komputerem i wykorzystywania go jako źródła informacji i narzędzia wypowiedzi. 5. Uczenie się autoprezentacji. 6. Uczenie się wykonywania prostych czynności na konkretnych stanowiskach pracy: pomoc w kuchni, ogrodnictwo, prace porządkowe. 7. Poznanie praw i obowiązków pracownika. 8. Poznanie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych. 9. Uczenie się radzenia sobie z sytuacjami trudnymi w pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia edukacyjne, - zajęcia prowadzone przez specjalistów, - wycieczki tematyczne, - współpraca z warsztatami terapii zajęciowej, - działalność szkolnych kół zainteresowań m.im: <ul style="list-style-type: none"> • sekcja przyrodniczo-gospodarcza • spółdzielnia uczniowska • zajęcia kulinarne
<p>Kształtowanie postaw prozdrowotnych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznawanie sposobów radzenia sobie ze stresem. 2. Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych uczuć i emocji. 3. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania i nazywania oraz zgłaszania symptomów zagrożeń zdrowia fizycznego i psychicznego. 4. Rozwijanie aktywności fizycznej. 5. Wykorzystywanie w praktyce wiedzy z zakresu zagrożeń psychofizycznych w okresie adolescencji: zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimie), zagrożenia związane z nadużywaniem ogólnodostępnych leków. 6. Dążenie do zmiany zachowań ryzykownych na prozdrowotne. 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia edukacyjne, - zajęcia - prowadzone przez specjalistów: psychologa, pedagoga, higienistkę i innych specjalistów, - zajęcia świetlicowe, - praca na materiałach typu: ulotki, broszury, foldery, - organizowanie tematycznych imprez okolicznościowych, - organizowanie i udział w tematycznych szkolnych i pozaszkolnych: konkursach artystycznych i sportowych, - spacerowanie,

	<p>7. Przekazywanie wiedzy na temat zagrożeń związanych z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • paleniem papierosów • piciem alkoholu • używaniem substancji psychoaktywnych • korzystania z sieci i Internetu <p>8. Wykorzystanie w praktyce wiedzy dotyczącej bezpiecznego posługiwania się komputerem i jego oprogramowaniem oraz zasad bezpieczeństwa w sieci.</p> <p>9. Utrwalenie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy.</p> <p>10. Kształtowanie postaw zapobiegających wczesnej inicjacji seksualnej.</p> <p>11. Propagowanie postaw proekologicznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia na sali gimnastycznej i siłowni, - wyjścia na basen, - wycieczki, ogniska, rajdy.
--	--	---

Działalność edukacyjna, opiekuńcza, wychowawcza i rewalidacyjna oparta jest na następujących zasadach:

- *akceptacji i życzliwości w stosunku do wychowanka.*
- *indywidualizacji w postępowaniu wychowawczym.*
- *motywacji wychowanka do działania.*
- *dostosowania zadań wychowanka do jego potrzeb, zainteresowań oraz możliwości psychofizycznych.*
- *wszechstronnej aktywizacji wychowanka.*
- *stopniowania trudności zadań.*
- *wzmocnień pozytywnych.*
- *higieny pracy i bezpieczeństwa osobistego wychowanka.*

Uczestnicy programu:

- uczniowie,
- rodzice,
- nauczyciele (wszystkich przedmiotów) i wychowawcy,
- specjaliści: pedagog szkolny, psycholog, doradca zawodowy, bibliotekarz, higienistka szkolna,

- specjaliści realizujący programy profilaktyczne: terapeuci ds. uzależnień, policjanci i inni,
- pracownicy administracji i obsługi,
- środowisko lokalne.

Uwagi do realizacji :

- program ogólny opracowany jest na cały okres kształcenia ucznia, i może podlegać modyfikacjom,
- wychowawca dostosowuje zakres treści do: wieku rozwojowego, możliwości psychofizycznych uczniów, ich zainteresowań oraz czasu trwania nauki, wykorzystując swoje umiejętności diagnozy potrzeb grupy, kreatywność i osobowość własną,
- wychowawca stosuje aktywizujące metody pracy z grupą,
- wychowawca może korzystać z pomocy specjalistów,
- wychowawca może korzystać z gotowych programów, odpowiednio je modyfikować dostosowując do potrzeb indywidualnych lub grupy.

Cele szczegółowe

Po realizacji programu uczeń:

- potrafi nazywać i wyrażać własne uczucia i emocje,
- radzi sobie w sytuacjach trudnych (ze stresem, lękiem, odrzuceniem),
- nawiązuje prawidłowe relacje interpersonalne,
- zna podstawowe zasady współżycia społecznego i je stosuje,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia,
- potrafi określać własne potrzeby i je zaspokajać,
- ma szacunek do siebie i innych,
- jest otwarty na drugiego człowieka,
- bierze odpowiedzialność za własne decyzje,
- nie ulega wpływom,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych,
- prowadzi zdrowy styl życia,
- potrafi prosić o pomoc
- jest bardziej samodzielny,
- potrafi pełnić role społeczne.

Najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- kształtowanie u ucznia odpowiedzialności za swój rozwój w każdej ze sfer,
- motywowanie do systematycznej pracy nad pokonywaniem własnych ograniczeń, oraz nauka samodzielności,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie),
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie adekwatnego poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców,
- integracja osób pełnosprawnych z osobami z niepełno sprawnościami – bazując na uczniach ZSGH, wychowankach internatu ZSGH i środowisku, w którym funkcjonuje SOSW.

Zadania profilaktyczne programu:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego różnego rodzaju agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

Struktura oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych

Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczo-profilaktycznego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspirowuje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczo-profilaktycznej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, radą pedagogiczną, radą rodziców, pedagogiem szkolnym, psychologiem,
- wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Rada Pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców ,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Nauczyciele wychowawcy:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,

- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,
- dostosowują swój warsztat pracy do indywidualnych możliwości psychofizycznych uczniów.

Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie – dokonując diagnozy potrzeb, umiejętności i możliwości edukacyjnych uczniów a także poznając osobowości, zainteresowania i warunki życia podopiecznych, umożliwiając właściwy proces nauczania i wychowania,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- koordynują pracę zespołu ds. przydzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej i rewalidacji organizując spotkania zespołu, który dokonuje wielospecjalistycznej oceny umiejętności uczniów oraz tworzy Indywidualne Programy Edukacyjno-Terapeutyczne. W programach tych określa się zakres i formy pomocy uczniowi, uwzględniające indywidualne potrzeby edukacyjne zawarte w zaleceniach poradni psychologiczno-pedagogicznej wydającej orzeczenie do kształcenia specjalnego. Pomoc ta realizowana jest w porozumieniu z nauczycielami poszczególnych zajęć edukacyjnych, wychowawcami internatu, specjalistami, rodzicami/opiekunami prawnymi oraz pełnoletnim uczniem.
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, z wychowawcami internatu, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym, psychologiem oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmuje działania prowadzące do asymilacji uczniów klas specjalnych z całą społecznością szkolną,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- dba o regularne uczęszczanie uczniów do szkoły, przy ścisłej współpracy z rodzicami oraz bada przyczyny absencji uczniów,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

Zespół wychowawczy SOSW:

- opracowuje, przy współpracy z rodzicami projekt programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy,
- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasad usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- inne, wynikające ze specyfiki potrzeb danej szkoły.

Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,

Rodzice/opiekunowie prawni:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- współuczestniczą w realizacji zadań programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach i indywidualnych spotkaniach z nauczycielami i specjalistami, organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat funkcjonowania swoich dzieci w szkole, postępów w nauce oraz frekwencji,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- uczestniczą w uroczystościach, wycieczkach i innych formach działalności klasowej.

Rada Rodziców:

- uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły,
- pomaga w rozwiązywaniu problemów szkoły i właściwym jej funkcjonowaniu,

- dofinansowuje wszelkie formy działalności pozalekcyjnej oraz tej wpisanej w realizację szkolnego programu nauczania i programu wychowawczo- profilaktycznego szkoły,
- współorganizuje pomoc finansową dla uczniów,
- uczestniczy w uroczystościach szkolnych.

Zasady współpracy z samorządami i instytucjami lokalnymi:

- współpraca z samorządem lokalnym, stowarzyszeniami, zmierzająca do zapewnienia właściwej realizacji zadań wynikających z programów nauczania i wychowawczo-profilaktycznego,
- współpraca z GOK-iem, klubem sportowym i innymi organizacjami działającymi na terenie gminy i powiatu przy organizowaniu imprez kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych,
- współpraca pedagoga szkolnego, psychologa, wychowawców klas z Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, Poradnią Zdrowia Psychicznego, innymi poradniami specjalistycznymi, Podkarpackim Stowarzyszeniem Psychologów Praktyków, Sanepidem, PCK, Policją i innymi instytucjami dotyczy:
  - diagnozowania, poradnictwa, pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
  - realizacji programów profilaktycznych,
  - przeciwdziałania przestępczości nieletnich i innych,
- współpraca kółek zainteresowań z instytucjami, firmami, zakładami pracy i innymi jednostkami, dotycząca finansowania przedsięwzięć wynikających z planu pracy poszczególnych kółek.
- DPSy, OREW

Kalendarz uroczystości szkolnych w Szkole Specjalnej Przystosowanej do Pracy:

- uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego,
- ślubowanie klas pierwszych,
- Dzień chłopaka,
- Dzień Edukacji Narodowej,
- Dzień papieski,
- Andrzejkki,
- Mikołajki,
- Spotkanie opłatkowe,
- bal karnawałowy w DPS,
- Walentynki,

- Dzień Kobiet,
- Dzień Rodziny,
- zakończenie roku szkolnego.

Dodatkowe imprezy i konkursy:

- zajęcia integracyjne w klasach pierwszych i grupie pierwszej SOSW
- ognisko integracyjne
- mecze piłki nożnej SOSW Iwonicz-Zdrój, inne ośrodki
- konkursy plastyczne/muzyczne (gminne i środowiskowe)
- Międzynarodowy dzień osób niepełnosprawnych – 3 grudnia

Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) analizę indywidualnych przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

Program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną szkoły
 ..... w ..... w dniu
 .....